

**ĐẠI HỌC HUẾ
TRƯỜNG ĐẠI HỌC LUẬT**

BÙI NGỌC HOÀNG

**BỒI THƯỜNG THIẾT HẠI THEO
PHÁP LUẬT LAO ĐỘNG VIỆT NAM QUA
THỰC TIỄN ÁP DỤNG TẠI TỈNH QUẢNG TRỊ**

Chuyên ngành: Luật Kinh tế

Mã số: 838 01 07

TÓM TẮT LUẬN VĂN THẠC SĨ LUẬT HỌC

THỪA THIÊN HUẾ, năm 2018

Công trình được hoàn thành tại:
Trường Đại học Luật, Đại học Huế

Người hướng dẫn khoa học: TS. Đào Mộng Điệp

Phản biện 1:

Phản biện 2:

Luận văn sẽ được bảo vệ trước Hội đồng chấm luận văn
thạc sĩ họp tại: Trường Đại học Luật

Vào lúc.....giờ.....ngày.....tháng năm.....

MỤC LỤC

LỜI NÓI ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Tình hình nghiên cứu đề tài.....	2
3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu	4
4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	4
5. Phương pháp nghiên cứu.....	4
6. Câu hỏi nghiên cứu.....	5
7. Giả thuyết nghiên cứu	5
8. Ý nghĩa thực tiễn và những đóng góp mới của luận văn	6
9. Kết cấu Luận văn.....	6
CHƯƠNG 1. MỘT SỐ VẤN ĐỀ LÝ LUẬN PHÁP LUẬT VỀ BỒI THƯỜNG THIẾT HẠI TRONG LĨNH VỰC LAO ĐỘNG	7
1.1. Khái quát về bồi thường thiệt hại trong lĩnh vực lao động.....	7
1.1.1. Khái niệm bồi thường thiệt hại trong lĩnh vực lao động.....	7
1.1.2. Đặc điểm bồi thường thiệt hại trong pháp luật lao động	7
1.2. Khái quát pháp luật lao động về bồi thường thiệt hại	7
1.2.1. Sự cần thiết phải điều chỉnh pháp luật lao động về bồi thường thiệt hại	7
1.2.2 Nội dung pháp luật lao động về bồi thường thiệt hại.....	7
1.3. Các yếu tố tác động đến việc thực thi hiệu quả pháp luật lao động về bồi thường thiệt hại.....	8
1.3.1. Sự hoàn thiện của các quy định về pháp luật bồi thường thiệt hại.....	8
1.3.2 Vai trò của cơ quan quản lý Nhà nước về lao động.....	8
1.3.3. Ý thức chấp hành pháp luật của người lao động và người sử dụng lao động	8
1.3.4. Hoạt động thanh tra, giám sát, xử lý vi phạm pháp luật về bồi thường thiệt hại.....	8
KẾT LUẬN CHƯƠNG 1	9
CHƯƠNG 2. THỰC TRẠNG PHÁP LUẬT LAO ĐỘNG VỀ BỒI THƯỜNG THIẾT HẠI VÀ THỰC TIỄN THI HÀNH TẠI TỈNH QUẢNG TRỊ	10
2.1 Quy định pháp luật lao động về bồi thường thiệt hại.....	10
2.1.1 Bồi thường thiệt hại về tiền lương	10

2.1.2 Bồi thường thiệt hại về tính mạng, sức khoẻ	10
2.1.3 Bồi thường thiệt hại do vi phạm hợp đồng lao động	10
2.1.4 Bồi thường thiệt hại về tài sản	11
2.2 Đánh giá thực trạng pháp luật về bồi thường thiệt hại	11
2.3 Thực tiễn thi hành pháp luật lao động về bồi thường thiệt hại tại tỉnh Quảng Trị	12
2.3.1 Tình hình kinh tế xã hội tỉnh Quảng Trị	12
2.3.2 Những kết quả đạt được	12
2.3.3 Những hạn chế tồn tại	12
KẾT LUẬN CHƯƠNG 2	13
CHƯƠNG 3. CÁC YÊU CẦU, GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN VÀ NÂNG CAO HIỆU QUẢ THI HÀNH PHÁP LUẬT LAO ĐỘNG VỀ BỒI THƯỜNG THIẾT HẠI	14
3.1 Sự cần thiết phải hoàn thiện pháp luật lao động về bồi thường thiệt hại	14
3.1.1 Hoàn thiện pháp luật nhằm khắc phục những hạn chế bất cập của pháp luật lao động về bồi thường thiệt hại	14
3.1.2 Hoàn thiện pháp luật nhằm bảo đảm phù hợp với xu thế toàn cầu hóa và các công ước quốc tế	14
3.2 Các yêu cầu hoàn thiện pháp luật lao động về bồi thường thiệt hại	14
3.3 Giải pháp hoàn thiện pháp luật lao động về bồi thường thiệt hại	14
3.4 Giải pháp nâng cao hiệu quả thực thi pháp luật lao động về bồi thường thiệt hại	15
3.4.1 Giải pháp chung	15
3.4.2 Giải pháp cụ thể	15
KẾT LUẬN CHƯƠNG 3	17
KẾT LUẬN	18
TÀI LIỆU THAM KHẢO	19

LỜI NÓI ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Khi tham gia quan hệ lao động, người lao động phải thực hiện các quyền và nghĩa vụ đã được quy định trong hợp đồng lao động, thoả ước lao động tập thể. Tuy nhiên, người lao động cũng phải đối mặt với rất nhiều các rủi ro do nguyên nhân khách quan hoặc chủ quan. Vấn đề bồi thường thiệt hại là vấn đề được người lao động và người sử dụng lao động quan tâm. Bởi lẽ vấn đề này liên quan đến lợi ích vật chất, ảnh hưởng trực tiếp đến người lao động và người sử dụng lao động. Chính vì vậy, việc thực hiện đúng hoặc không đúng những thỏa thuận của bên này có thể gây ảnh hưởng đến các quyền và lợi ích hợp pháp của bên kia. Đặc biệt, sự vi phạm của một bên trong hợp đồng lao động có thể gây ra thiệt hại cho bên kia. Đây là một trong những nguyên nhân dẫn đến việc các bên phải thực hiện bồi thường thiệt hại trên thực tế. Nếu giải quyết tốt không tốt vấn đề bồi thường thiệt hại sẽ dẫn đến các tranh chấp về bồi thường thiệt hại làm ảnh hưởng đến sự ổn định và phát triển của quan hệ lao động.

Hiện nay, hệ thống các văn bản pháp luật liên quan đến việc bồi thường thiệt hại giữa người lao động và người sử dụng lao động đã tương đối hoàn chỉnh. Nhà nước đã ban hành Bộ luật Lao động 2012 và các văn bản pháp luật hướng dẫn thi hành để thiết lập hành lang pháp lý cho người lao động và người sử dụng lao động thực hiện vấn đề bồi thường thiệt hại. Tuy nhiên, pháp luật lao động về bồi thường thiệt hại vẫn còn nhiều hạn chế, vướng mắc. Nhiều quy định chưa được hướng dẫn cụ thể. Nhiều vấn đề chưa được điều chỉnh một cách thấu đáo. Chính vì vậy, nó là rào cản cho việc áp dụng pháp luật về bồi thường thiệt hại trên thực tế. Việc áp dụng không thống nhất các quy định pháp luật vẫn còn xảy ra trên thực tế. Điều này đòi hỏi phải cụ thể hóa các quy định liên quan đến vấn đề bồi thường thiệt hại trong lĩnh vực lao động.

Bên cạnh đó, trên thực tế tại cả nước nói chung và tỉnh Quảng Trị nói riêng, thực trạng áp dụng pháp luật về bồi thường thiệt hại vẫn có nhiều khó khăn, vướng mắc nhất định. Tình trạng vi phạm

pháp luật về vấn đề bồi thường thiệt hại trong quan hệ lao động vẫn xảy ra thường xuyên. Các tranh chấp về hợp đồng lao động nói chung và về bồi thường thiệt hại nói riêng là một trong những dạng tranh chấp xảy ra nhiều trên thực tế. Trước tình hình này, việc nghiên cứu pháp luật lao động về bồi thường thiệt hại và thực tế triển khai tại tỉnh Quảng Trị là vấn đề cấp thiết.

Để góp phần hoàn thiện pháp luật lao động về bồi thường thiệt hại và nâng cao hiệu quả thực thi pháp luật trên thực tế, học viên đã quyết định lựa chọn đề tài “*Bồi thường thiệt hại theo pháp luật lao động Việt Nam qua thực tiễn áp dụng tại tỉnh Quảng Trị*” làm đề tài luận văn tốt nghiệp của mình. Từ những phân tích ở trên cho thấy, việc nghiên cứu đề tài này sẽ có giá trị lý luận và thực tiễn sâu sắc.

2. Tình hình nghiên cứu đề tài

Bồi thường thiệt hại trong pháp luật lao động là những vấn đề nghiên cứu có tính thực tiễn cao, thu hút sự quan tâm của nhiều học giả, nhiều nhà nghiên cứu ở trong nước và trên thế giới. Liên quan đến vấn đề này có thể kể đến các công trình nghiên cứu trước đây như:

Trần Thị Thanh Hà, *Bàn về một số vấn đề liên quan đến hợp đồng lao động và trách nhiệm bồi thường thiệt hại trong quan hệ lao động theo Bộ luật Lao động 2012*, Tòa án nhân dân, số 19, 2013; Bài báo đã đề cập đến hợp đồng lao động và bồi thường thiệt hại do vi phạm hợp đồng lao động, những hạn chế của bồi thường thiệt hại do vi phạm hợp đồng lao động.

Nguyễn Thị Thu Quyên, *Bồi thường thiệt hại cho người lao động khi bị chấm dứt hợp đồng lao động theo pháp luật lao động Việt Nam*, Khóa luận, Trường Đại học Luật Hà Nội, Hà Nội, 2008. Khóa luận đề cập đến vấn đề chấm dứt hợp đồng lao động, bồi thường thiệt hại khi chấm dứt hợp đồng lao động, thực trạng bồi thường thiệt hại khi chấm dứt hợp đồng lao động, các giải pháp đặt ra hoàn thiện pháp luật về bồi thường thiệt hại khi chấm dứt hợp đồng lao động.

Nguyễn Thị Lan Phương, *Bồi thường thiệt hại theo pháp luật Việt Nam*, luận văn thạc sĩ luật học, Trường Đại học Luật Hà Nội,

Hà Nội, 2015; Luận văn đã nghiên cứu các vấn đề lý luận về bồi thường thiệt hại trong pháp luật lao động, nghiên cứu bồi thường thiệt hại theo các quy định pháp luật lao động Việt Nam, đánh giá thực trạng pháp luật về bồi thường thiệt hại trong lao động và đề xuất giải pháp hoàn thiện.

Vũ Thị Thảo với nghiên cứu "*Bảo hộ lao động theo pháp luật Việt Nam*", Luận văn thạc sĩ năm 2013, Đại học Luật Hà Nội. Luận văn làm rõ những vấn đề lý luận về bảo hộ lao động, pháp luật về bảo hộ lao động. Các quy định pháp luật về bồi thường thiệt hại đối với các tai nạn lao động theo Bộ luật Lao động.

Lê Huy Bắc, "*Chế độ pháp lý về bảo hộ lao động*", Khóa luận tốt nghiệp năm 1997, Khoa Luật Đại học Quốc gia Hà Nội. Khóa luận tốt nghiệp nghiên cứu khái niệm chế độ pháp lý về bảo hộ lao động, đặc trưng cơ bản về bảo hộ lao động. Các quy định về chế độ pháp lý đối với bảo hộ lao động, thực trạng chế độ pháp lý về bảo hộ lao động, bồi thường thiệt hại tai nạn lao động và thực tiễn thực thi.

Đỗ Ngân Bình, "*Pháp luật về an toàn, vệ sinh lao động - Một số vấn đề lý luận và thực tiễn*", Luận văn thạc sĩ năm 2001, Đại học Luật Hà Nội. Luận văn giải quyết các vấn đề cơ bản về an toàn, vệ sinh lao động, khái niệm và đặc điểm của an toàn, vệ sinh lao động. Các quy định của pháp luật về an toàn, vệ sinh lao động. Thực trạng pháp luật hiện hành về an toàn, vệ sinh lao động. Thực trạng bồi thường thiệt hại về tai nạn lao động. Thực tiễn triển khai pháp luật về an toàn, vệ sinh lao động, bồi thường thiệt hại tai nạn lao động trên thực tế.

Như vậy, với hệ thống các công trình khoa học nói trên cho thấy, các tác giả đặt sự quan tâm rất lớn cho việc nghiên cứu những quy định về bồi thường thiệt hại chủ yếu dưới góc độ bồi thường thiệt hại về tai nạn lao động. Công trình của tác giả Nguyễn Thị Lan Phương được luận văn kế thừa một số vấn đề cơ bản và tiếp cận theo góc độ riêng. Tuy nhiên, công trình của tác giả Nguyễn Thị Lan Phương không nghiên cứu trực tiếp về vấn đề bồi thường thiệt hại theo pháp luật lao động Việt Nam tại thực tiễn tại một địa phương cụ thể. Từ đó cho thấy, việc nghiên cứu quy định pháp luật lao động về bồi thường thiệt hại tại một địa phương cụ thể sẽ góp

phân tích cụ thể vào việc hoàn thiện hệ thống pháp luật về bồi thường thiệt hại trong quan hệ lao động nói riêng và pháp luật lao động nói chung. Qua đó góp phần nâng cao hiệu quả áp dụng pháp luật trên thực tế.

3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

3.1. Mục đích nghiên cứu

Luận văn nhằm hoàn thiện các quy định của pháp luật lao động về bồi thường thiệt hại và nâng cao hiệu quả áp dụng pháp luật lao động về bồi thường thiệt hại tại tỉnh Quảng Trị.

3.2. Nhiệm vụ nghiên cứu

- Làm rõ lý luận về bồi thường thiệt hại trong lĩnh vực lao động và pháp luật về bồi thường thiệt hại trong lao động.
- Đánh giá thực trạng của hệ thống các văn bản pháp luật lao động hiện hành về bồi thường thiệt hại cũng như thực trạng thực hiện ở tỉnh Quảng Trị trong giai đoạn hiện nay.
- Đề xuất một số giải pháp nhằm góp phần hoàn thiện hệ thống các văn bản pháp luật lao động về bồi thường thiệt hại và giải pháp nâng cao hiệu quả thực thi pháp luật lao động về bồi thường thiệt hại tại tỉnh Quảng Trị.

4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

- Đối tượng nghiên cứu: Pháp luật về bồi thường thiệt hại trong lĩnh vực lao động cũng như thực tiễn áp dụng pháp luật về bồi thường thiệt hại tại các doanh nghiệp ở Quảng Trị.

- Phạm vi nghiên cứu:

+ Về không gian nghiên cứu: Trong các doanh nghiệp tại Quảng Trị.

+ Về thời gian nghiên cứu: Pháp luật lao động về bồi thường thiệt hại và thực tiễn thực thi pháp luật về bồi thường thiệt hại ở Quảng Trị giai đoạn hiện nay từ 2016 - 2018.

5. Phương pháp nghiên cứu

Để giải quyết các yêu cầu mà đề tài đặt ra, luận văn đã sử dụng các phương pháp nghiên cứu sau đây:

- Phương pháp luận chủ nghĩa duy vật biện chứng và chủ nghĩa duy vật lịch sử của triết học Mác - Lê Nin, tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng Nhà nước Pháp quyền XHCN; đường lối, chủ

trương, chính sách của Đảng và Nhà nước về xây dựng Nhà nước Pháp quyền nói chung, về pháp luật bồi thường thiệt hại trong lĩnh vực lao động.

- Ngoài ra, luận văn còn sử dụng một số phương pháp nghiên cứu cụ thể sau:

+ Phương pháp phân tích, bình luận, so sánh... được sử dụng trong Chương 1 khi nghiên cứu những vấn đề lý luận về bồi thường thiệt hại trong lĩnh vực lao động và pháp luật về bồi thường thiệt hại.

+ Phương pháp đánh giá, tổng hợp, đối chiếu, điều tra... được sử dụng tại Chương 2 khi nghiên cứu đánh giá thực trạng pháp luật về bồi thường thiệt hại trong lao động.

+ Phương pháp tổng hợp, quy nạp... được sử dụng tại Chương 3 khi nghiên cứu, đề xuất định hướng, giải pháp hoàn thiện pháp luật lao động về bồi thường thiệt hại.

6. Câu hỏi nghiên cứu

- Bồi thường thiệt hại trong lĩnh vực lao động là gì? Các đặc trưng của bồi thường thiệt hại trong lao động?

- Thực trạng về pháp luật lao động về bồi thường thiệt hại hiện nay như thế nào?

- Thực tiễn áp dụng pháp luật lao động về bồi thường thiệt hại tại Quảng Trị hiện nay như thế nào?

- Tại sao phải hoàn thiện pháp luật về bồi thường thiệt hại và nâng cao hiệu quả áp dụng pháp luật về bồi thường thiệt hại?

- Giải pháp hoàn thiện pháp luật về bồi thường thiệt hại giai đoạn hiện nay là gì?

7. Giả thuyết nghiên cứu

- Tìm hiểu các quy định của pháp luật về bồi thường thiệt hại trong lao động.

- Đánh giá những ưu điểm, hạn chế của pháp luật lao động hiện hành về bồi thường thiệt hại.

- Đánh giá thực tiễn áp dụng quy định của pháp luật lao động về bồi thường thiệt hại tại Quảng Trị giai đoạn hiện nay.

- Những hạn chế, nguyên nhân của những hạn chế trong việc áp dụng pháp luật về bồi thường thiệt hại.

- Đưa ra các yêu cầu cần phải giải quyết, hoàn thiện pháp luật về bồi thường thiệt hại.

- Đưa ra được những giải pháp cụ thể thực hiện có hiệu quả, đúng quy định của pháp luật lao động về bồi thường thiệt hại xuất phát từ lý luận và thực tiễn.

8. Ý nghĩa thực tiễn và những đóng góp mới của luận văn

- Luận văn đã làm rõ các khái niệm về bồi thường thiệt hại trong lao động. Luận văn đã đánh giá thực trạng và thực tiễn áp dụng các quy định của pháp luật lao động về bồi thường thiệt hại. Phát hiện những tồn tại, vướng mắc trong quá trình áp dụng pháp luật lao động về bồi thường thiệt hại ở Quảng Trị trong thời gian vừa qua.

- Luận văn lý giải yếu tố dẫn đến những bất cập, tồn tại và vướng mắc của hệ thống pháp luật lao động về bồi thường thiệt hại. Trên cơ sở đó, Luận văn xác định nhu cầu của việc hoàn thiện pháp luật lao động về bồi thường thiệt hại. Từ đó đưa ra một số kiến nghị, giải pháp cụ thể hoàn thiện pháp luật lao động về bồi thường thiệt hại.

- Kết quả nghiên cứu góp phần hoàn thiện các vấn đề mang tính pháp lý chuyên ngành lao động nói chung. Kết quả nghiên cứu đưa ra các giải pháp hoàn thiện pháp luật lao động về bồi thường thiệt hại đáp ứng yêu cầu thực tiễn.

9. Kết cấu Luận văn

Ngoài phần mở đầu, kết luận, danh mục các từ viết tắt và danh mục tài liệu tham khảo, nội dung của luận văn gồm 03 chương:

Chương 1. Một số vấn đề lý luận pháp luật về bồi thường thiệt hại trong lĩnh vực lao động.

Chương 2. Thực trạng pháp luật lao động về bồi thường thiệt hại và thực tiễn thi hành tại tỉnh Quảng Trị.

Chương 3. Giải pháp hoàn thiện và nâng cao hiệu quả thực thi pháp luật lao động về bồi thường thiệt hại.

CHƯƠNG 1

MỘT SỐ VẤN ĐỀ LÝ LUẬN PHÁP LUẬT VỀ BỒI THƯỜNG THIỆT HẠI TRONG LĨNH VỰC LAO ĐỘNG

1.1. Khái quát về bồi thường thiệt hại trong lĩnh vực lao động

1.1.1. Khái niệm bồi thường thiệt hại trong lĩnh vực lao động

Bồi thường thiệt hại là: “Sự bồi thường bằng vật chất khi có vi phạm về quyền và nghĩa vụ của chủ thể này gây thiệt hại về tài sản, tính mạng, sức khỏe của chủ thể kia trong quá trình lao động”.

1.1.2. Đặc điểm bồi thường thiệt hại trong pháp luật lao động

Thứ nhất, về chủ thể của bồi thường thiệt hại.

Thứ hai, bồi thường thiệt hại trong pháp luật lao động luôn gắn liền với quan hệ lao động, phát sinh trong quan hệ lao động.

Thứ ba, căn cứ phát sinh bồi thường thiệt hại trong pháp luật lao động chính là các hành vi vi phạm của các chủ thể tham gia quan hệ pháp luật lao động.

Thứ tư, hậu quả pháp lý của bồi thường thiệt hại.

1.2. Khái quát pháp luật lao động về bồi thường thiệt hại

1.2.1. Sự cần thiết phải điều chỉnh pháp luật lao động về bồi thường thiệt hại

Thứ nhất, pháp luật về bồi thường thiệt hại là công cụ để bảo vệ người lao động và người sử dụng lao động.

Thứ hai, pháp luật về bồi thường thiệt hại củng cố kỷ luật lao động, là một trong những cơ sở để xây dựng quan hệ lao động hài hòa, ổn định và tiến bộ.

1.2.2 Nội dung pháp luật lao động về bồi thường thiệt hại

Pháp luật về bồi thường thiệt hại là tổng hợp các quy phạm pháp luật do cơ quan có thẩm quyền ban hành, điều chỉnh các quan hệ xã hội phát sinh khi có vi phạm về quyền và nghĩa vụ của chủ thể này gây thiệt hại về tài sản, tính mạng, sức khỏe của chủ thể kia trong quá trình lao động.

Thứ nhất, nhóm các quy định bồi thường thiệt hại về tiền lương cho người lao động

Thứ hai, nhóm quy phạm pháp luật bồi thường thiệt hại về tính mạng, sức khỏe. Thứ ba, nhóm các quy định bồi thường thiệt hại do

chấm dứt hợp đồng lao động trái pháp luật hoặc trường hợp người lao động bị mất việc làm.

Thứ tư, nhóm các quy định bồi thường thiệt hại về tài sản

1.3. Các yếu tố tác động đến việc thực thi hiệu quả pháp luật lao động về bồi thường thiệt hại

1.3.1. Sự hoàn thiện của các quy định về pháp luật bồi thường thiệt hại

Pháp luật chỉ được thực thi hiệu quả khi công dân thực hiện pháp luật tốt hơn với một hệ thống pháp luật toàn diện, đồng bộ và phù hợp. Có thể nói pháp luật là quy tắc xử sự của cá nhân trong xã hội, điều chỉnh các hành vi của con người. Do vậy sự thống nhất, toàn diện, đồng bộ, phù hợp của các văn bản pháp luật, đặc biệt là các đạo luật là vô cùng quan trọng, đảm bảo cho hiệu quả của việc thực hiện pháp luật.

1.3.2 Vai trò của cơ quan quản lý Nhà nước về lao động

Cơ quan quản lý Nhà nước về lao động là một trong những yếu tố tác động rõ rệt nhất đến việc đảm bảo hiệu quả thực thi pháp luật về bồi thường thiệt hại. Nhà nước có vai trò điều tiết các quan hệ lao động giữa người lao động và người sử dụng lao động thông qua các cơ quan nhà nước quản lý về lao động.

1.3.3. Ý thức chấp hành pháp luật của người lao động và người sử dụng lao động

Khi tham gia quan hệ pháp luật lao động, để bảo đảm cho quan hệ lao động phát triển hài hòa đòi hỏi phải có sự hợp tác từ phía người lao động và người sử dụng lao động.

1.3.4. Hoạt động thanh tra, giám sát, xử lý vi phạm pháp luật về bồi thường thiệt hại

Kiểm tra, thanh tra, giám sát; xử lý vi phạm pháp luật về bồi thường thiệt hại theo quy định của pháp luật lao động là những nhiệm vụ quyền hạn được quy định trong Bộ luật Lao động và các văn bản hướng dẫn về chế tài đối với hành vi vi phạm pháp luật lao động nói chung, pháp luật về bồi thường thiệt hại nói riêng.

KẾT LUẬN CHƯƠNG 1

Chương 1 nghiên cứu về một vấn đề học thuật cụ thể, các nội dung lý luận tại chương này là cơ sở nền tảng cho việc định hướng nghiên cứu các nội dung của các chương sau.

Trong nội dung chương 1 của luận văn, tác giả tập trung nghiên cứu, hệ thống hóa các vấn đề lý luận cơ bản nhất về bồi thường thiệt hại và pháp luật về bồi thường thiệt hại. Trong đó, các vấn đề được nghiên cứu cụ thể như:

Khái niệm bồi thường thiệt hại trong pháp luật lao động. Từ việc nghiên cứu, phân tích, đánh giá các khái niệm có liên quan, tác giả đã xây dựng khái niệm chung nhất về bồi thường thiệt hại trong pháp luật lao động, đưa ra được các đặc điểm của bồi thường thiệt hại trong pháp luật lao động so với bồi thường thiệt hại trong các ngành luật khác.

Tác giả đã đứng ở các góc độ khác nhau để chỉ ra và phân tích phải điều chỉnh pháp luật về bồi thường thiệt hại. Trên cơ sở đó, tác giả nghiên cứu các nội dung cơ bản lý luận pháp luật về bồi thường thiệt hại. Qua đó có cái nhìn bao quát về những quy định pháp luật có liên quan đến vấn đề này. Đồng thời, luận văn cũng xác định được các yếu tố ảnh hưởng đến việc thực thi có hiệu quả pháp luật về bồi thường thiệt hại như: yếu tố pháp luật, vai trò của cơ quan quản lý nhà nước về lao động, ý thức chấp hành pháp luật về bồi thường thiệt hại của người lao động và người sử dụng lao động cũng như vai trò hoạt động thanh tra, kiểm tra, giám sát việc thực thi pháp luật về bồi thường thiệt hại.

CHƯƠNG 2

THỰC TRẠNG PHÁP LUẬT LAO ĐỘNG VỀ BỒI THƯỜNG THIẾT HẠI VÀ THỰC TIỄN THỰC HÀNH TẠI TỈNH QUẢNG TRỊ

2.1 Quy định pháp luật lao động về bồi thường thiệt hại

2.1.1 Bồi thường thiệt hại về tiền lương

Thứ nhất, pháp luật quy định các nguyên tắc trả lương

Thứ hai, bồi thường thiệt hại khi trả lương qua cai thầu, trung gian

2.1.2 Bồi thường thiệt hại về tính mạng, sức khỏe

Thứ nhất, pháp luật quy định việc bồi thường thiệt hại trong trường hợp điều tra vụ tai nạn lao động, sự cố kỹ thuật gây mất an toàn, vệ sinh lao động, sự cố kỹ thuật gây mất an toàn, vệ sinh lao động nghiêm trọng

Thứ hai, quy định trách nhiệm bồi thường thiệt hại về các chi phí y tế trong quá trình người lao động điều trị khi tai nạn lao động xảy ra.

Thứ ba, trách nhiệm của người sử dụng lao động trong việc bảo đảm thu nhập trong thời gian người lao động điều trị.

Thứ tư, pháp luật quy định về bồi thường cho người lao động bị tai nạn lao động mà không hoàn toàn do lỗi của chính người này gây ra và cho người lao động bị bệnh nghề nghiệp.

Thứ năm, pháp luật quy định trách nhiệm của người sử dụng lao động về bồi thường, trợ cấp trong những trường hợp đặc thù khi người lao động bị tai nạn lao động.

2.1.3 Bồi thường thiệt hại do vi phạm hợp đồng lao động

Thứ nhất, không được trợ cấp thôi việc và phải bồi thường cho người sử dụng lao động nửa tháng tiền lương theo hợp đồng lao động.

Thứ hai, nếu người lao động vi phạm quy định về thời hạn báo trước thì phải bồi thường cho người sử dụng lao động một khoản tiền tương ứng với tiền lương của người lao động trong những ngày không báo trước.

Thứ ba, người lao động phải hoàn trả chi phí đào tạo cho người sử dụng lao động theo quy định.

Thứ tư, trường hợp vi phạm quy định về thời hạn báo trước thì phải bồi thường cho người lao động một khoản tiền tương ứng với tiền lương của người lao động trong những ngày không báo trước.

2.1.4 Bồi thường thiệt hại về tài sản

Việc áp dụng trách nhiệm vật chất chỉ được tiến hành khi có các điều kiện cần và đủ sau:

- Có hành vi vi phạm kỷ luật lao động.
- Có thiệt hại về tài sản cho người sử dụng lao động.
- Có mối quan hệ nhân quả giữa hành vi vi phạm kỷ luật lao động và thiệt hại xảy ra.
- Có lỗi của người vi phạm.

2.2 Đánh giá thực trạng pháp luật về bồi thường thiệt hại

Thứ nhất, pháp luật hiện hành quy định cụ thể các trường hợp bồi thường thiệt hại khi người sử dụng lao động trả lương chậm cho người lao động.

Thứ hai, pháp luật quy định rõ trách nhiệm của người sử dụng lao động khi người lao động bị tai nạn lao động, bệnh nghề nghiệp, pháp luật quy định cụ thể các trường hợp người lao động được chỉ trả các chế độ và trách nhiệm của người sử dụng lao động trong bồi thường cho người lao động.

Thứ ba, pháp luật quy định cụ thể chế độ bảo hiểm tai nạn lao động, bệnh nghề nghiệp cho người lao động.

Thứ tư, pháp luật quy định trách nhiệm của người sử dụng lao động trong việc thanh toán phần chi phí đồng chi trả và những chi phí không nằm trong danh mục do bảo hiểm y tế chi trả đối với trường hợp người lao động không tham gia bảo hiểm y tế.

Thứ năm, pháp luật quy định rõ trách nhiệm của người lao động và người sử dụng lao động khi vi phạm hợp đồng lao động.

Thứ sáu, pháp luật quy định các trường hợp người lao động phải bồi thường thiệt hại khi gây thiệt hại về tài sản cho doanh nghiệp.

Tuy nhiên, bên cạnh những ưu việt đã đạt được trong xây dựng chính sách, hệ thống pháp luật Việt Nam về bồi thường thiệt hại, pháp luật hiện hành còn bộc lộ nhiều điểm hạn chế, bất cập.

Thứ nhất, những hạn chế bất cập về bồi thường thiệt hại đối với tiền lương

Thứ hai, bồi thường thiệt hại về tính mạng, sức khỏe

Thứ ba, bồi thường thiệt hại do vi phạm hợp đồng lao động

2.3 Thực tiễn thi hành pháp luật lao động về bồi thường thiệt hại tại tỉnh Quảng Trị

2.3.1 Tình hình kinh tế xã hội tỉnh Quảng Trị

Quảng Trị là một tỉnh thuộc khu vực duyên hải miền Trung; phía đông giáp biển Đông; phía tây giáp nước bạn Lào; phía nam giáp tỉnh Thừa Thiên - Huế; phía bắc giáp tỉnh Quảng Bình, được tái lập vào tháng 7/1989. Toàn tỉnh có 8 huyện, 01, thị xã, 01 thành phố; 141 xã, phường, thị trấn.

2.3.2 Những kết quả đạt được

Thực tiễn áp dụng pháp luật về bồi thường thiệt hại trên địa bàn tỉnh Quảng Trị đã gặt hái được những kết quả khả quan sau:

Thứ nhất, vấn đề bồi thường thiệt hại về tiền lương

Thứ hai, bồi thường thiệt hại về tính mạng và sức khỏe cho người lao động

Thứ ba, bồi thường thiệt hại do vi phạm hợp đồng lao động

Thứ tư, bồi thường thiệt hại về tài sản

2.3.3 Những hạn chế tồn tại

Thứ nhất, bồi thường thiệt hại về tiền lương

Thứ hai, bồi thường thiệt hại về tính mạng và sức khỏe

Thứ ba, bồi thường thiệt hại do vi phạm hợp đồng lao động

Thứ tư, bồi thường thiệt hại về tài sản

KẾT LUẬN CHƯƠNG 2

1. Pháp luật hiện hành quy định về bồi thường thiệt hại tạo hành lang pháp lý trong việc bảo vệ người lao động, người sử dụng lao động khi tham gia vào quan hệ lao động. Pháp luật quy định cụ thể vấn đề bồi thường thiệt hại về tiền lương, bồi thường thiệt hại về tính mạng, sức khỏe, bồi thường thiệt hại do các bên thực hiện hành vi vi phạm pháp luật hợp đồng lao động, bồi thường thiệt hại về tài sản xảy ra trong quá trình lao động. Đánh giá một cách khách quan, các quy phạm pháp luật về bồi thường thiệt hại bước đầu thiết lập một hành lang để các chủ thể vận hành trong mối quan hệ đó.

2. Bên cạnh những ưu điểm của hệ thống pháp luật điều chỉnh về bồi thường thiệt hại, pháp luật về bồi thường thiệt hại còn bộc lộ nhiều khoảng cách giữa văn bản pháp luật và thực tế áp dụng. Nhiều quy phạm pháp luật còn mang tính khái quát hóa, nhiều quy phạm pháp luật vẫn còn chưa điều chỉnh một cách toàn diện về bồi thường thiệt hại. Chính vì vậy, pháp luật hiện hành về bồi thường thiệt hại chưa áp dụng một cách hiệu quả. Chính vì thế, các quy phạm pháp luật hiện hành vẫn cần được tiếp tục nghiên cứu điều chỉnh và hoàn thiện.

3. Thực tiễn áp dụng pháp luật về bồi thường thiệt hại tại tỉnh Quảng Trị đã gặt hái được những kết quả nhất định. Quyền lợi của người lao động, người sử dụng lao động được bảo đảm. Người lao động được bảo vệ về tiền lương, làm việc trong môi trường, điều kiện an toàn, người lao động được bảo vệ sức khỏe, được bảo đảm về vấn đề việc làm, người sử dụng lao động được bảo vệ về tài sản.... Tuy nhiên, thực tế thực thi pháp luật về bồi thường thiệt hại tại tỉnh Quảng Trị chưa đạt hiệu quả như mong muốn. Điều đó đặt ra bài toán cần phải giải quyết một cách triệt để nhằm bảo đảm việc thực thi hiệu quả pháp luật về bồi thường thiệt hại tại tỉnh Quảng Trị.

CHƯƠNG 3

CÁC YÊU CẦU, GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN VÀ NÂNG CAO HIỆU QUẢ THI HÀNH PHÁP LUẬT LAO ĐỘNG VỀ BỒI THƯỜNG THIẾT HẠI

3.1 Sự cần thiết phải hoàn thiện pháp luật lao động về bồi thường thiệt hại

3.1.1 Hoàn thiện pháp luật nhằm khắc phục những hạn chế bất cập của pháp luật lao động về bồi thường thiệt hại

Pháp luật lao động Việt Nam hiện hành đã quy định cụ thể bồi thường thiệt hại về tiền lương, xác định rõ trách nhiệm của người sử dụng lao động trong bồi thường thiệt hại cho người lao động khi trả lương chậm, khi trả lương thông qua cai thầu hay trung gian.

Tuy nhiên qua quá trình thực hiện đã bộc lộ nhiều thiếu sót và hạn chế.

3.1.2 Hoàn thiện pháp luật nhằm bảo đảm phù hợp với xu thế toàn cầu hóa và các công ước quốc tế

Giai đoạn hiện nay là giai đoạn mà Việt Nam kí kết tham gia vào nhiều hiệp định quốc tế thì vấn đề thay đổi hoàn thiện pháp luật về bồi thường thiệt hại là một tất yếu khách quan. Việc hoàn thiện các quy định của pháp luật không chỉ dựa trên sự phát triển kinh tế xã hội mà còn phải hợp lý với tiến trình hội nhập của Việt Nam.

3.2 Các yêu cầu hoàn thiện pháp luật lao động về bồi thường thiệt hại

Thứ nhất, hoàn thiện pháp luật về bồi thường thiệt hại phải bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của các bên trong quan hệ lao động, giúp phát triển ổn định quan hệ lao động

Thứ hai, hoàn thiện pháp luật về bồi thường thiệt hại đặt trong môi trường quan hoàn thiện thiện các chế định khác nhau của bộ luật lao động

3.3 Giải pháp hoàn thiện pháp luật lao động về bồi thường thiệt hại

Thứ nhất, hoàn thiện những hạn chế bất cập về bồi thường thiệt hại đối với tiền lương

Thứ hai, bồi thường thiệt hại về tính mạng, sức khỏe

Thứ ba, bồi thường thiệt hại do vi phạm hợp đồng lao động

3.4 Giải pháp nâng cao hiệu quả thực thi pháp luật lao động về bồi thường thiệt hại

3.4.1 Giải pháp chung

Thứ nhất, phát triển đoàn viên đẩy mạnh hơn nữa việc thành lập công đoàn cơ sở trong tất cả các doanh nghiệp thuộc mọi thành phần kinh tế, nhất là trong các doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài.

Thứ hai, cần đẩy mạnh công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục ý thức pháp luật lao động cho người lao động nhất là các quy định của Bộ luật Lao động, Luật an toàn, vệ sinh lao động, Luật Công đoàn, Luật Bảo hiểm xã hội

Thứ ba, thanh tra, kiểm tra, xử lý nghiêm minh các hành vi vi phạm pháp luật lao động

3.4.2 Giải pháp cụ thể

Thứ nhất, tổ chức các hội nghị để tiếp tục phổ biến, quán triệt nội dung Chỉ thị số 22-CT/TW đến tận đảng ủy, chính quyền, đoàn thể các cấp, đối với người sử dụng lao động và người lao động trên toàn tỉnh. Mở ra một đợt học tập chính trị sâu rộng và tạo bước chuyển biến mạnh mẽ nhận thức về tầm quan trọng của việc xây dựng mối quan hệ lao động hài hòa, ổn định và tiến bộ trong doanh nghiệp.

Thứ hai, nghiên cứu, khảo sát nhu cầu học nghề, nhu cầu tuyển dụng của các doanh nghiệp để có kế hoạch đào tạo nâng cao trình độ chuyên môn kỹ thuật, nghiệp vụ, trình độ tay nghề cho công nhân phù hợp với thực tiễn ở địa phương. Đầu tư bồi dưỡng nâng cao chất lượng đội ngũ giáo viên, đổi mới chương trình và trang thiết bị đào tạo.

Thứ ba, tổ chức các hoạt động văn hóa, thể thao, du lịch, các hoạt động nhân các ngày lễ thiết thực chăm lo cải thiện đời sống vật chất và tinh thần cho người lao động.

Thứ tư, tiếp tục tiến hành khảo sát nắm tình hình sử dụng lao động của các doanh nghiệp, số lao động các doanh nghiệp đang sử dụng.

Thứ năm, thực hiện tốt Kế hoạch số 399/KH-UBND ngày 20/02/2017 của Ủy ban nhân dân tỉnh Quảng Trị triển khai thực hiện Đề án tuyên truyền, phổ biến pháp luật cho người lao động, người sử dụng lao động trong các loại hình doanh nghiệp tại tỉnh Quảng Trị từ năm 2013 đến năm 2020.

Thứ sáu, thường xuyên tổ chức thanh tra, kiểm tra tình hình thực hiện pháp luật lao động tại các doanh nghiệp, nội dung thanh tra, kiểm tra toàn diện hoặc theo chuyên đề.

Thứ bảy, nghiên cứu, sửa đổi, bổ sung cơ chế, chính sách khuyến khích đầu tư vào các vùng nông thôn, miền núi, ngoài các chính sách khuyến khích đầu tư ban đầu, bổ sung thêm các chính sách.

Thứ tám, quy định đầy đủ chức năng, nhiệm vụ của Liên minh Hợp tác xã và Doanh nghiệp ngoài quốc doanh tỉnh về việc đại diện cho quyền và lợi ích hợp pháp của người sử dụng lao động trong các mối quan hệ, nhất là mối quan hệ lao động trong doanh nghiệp.

Thứ chín, đẩy mạnh công tác kêu gọi các nhà đầu tư đầu tư xây dựng nhà ở cho người lao động.

Thứ mười, thường xuyên bồi dưỡng nghiệp vụ cho cán bộ công đoàn cơ sở, nâng cao năng lực hoạt động của tổ chức đại diện cho tập thể người lao động, tập huấn nghiệp vụ thương lượng, ký kết thoả ước lao động tập.

Thứ mười một, các tổ chức cơ sở đảng, đoàn, công đoàn, phụ nữ chủ động phối hợp với ban giám đốc doanh nghiệp tổ chức triển khai thực hiện quy chế dân chủ trong doanh nghiệp.

KẾT LUẬN CHƯƠNG 3

Bước vào thời kỳ mở cửa hội nhập của nền kinh tế quốc tế, song song với những cơ hội là những thách thức không nhỏ đang được đặt ra, sự cạnh tranh gay gắt của các đối thủ trên trường quốc tế, sự chuyển dịch cơ cấu lao động đang diễn ra ngày càng mạnh mẽ là vấn đề được quan tâm hàng đầu trong chính sách phát triển kinh tế xã hội của đất nước. Đặc biệt là các quan hệ lao động phát triển ngày càng phong phú, đa dạng. Về cơ bản, pháp luật bồi thường thiệt hại trong lĩnh vực lao động đã ban hành khá đầy đủ và cụ thể những quy định trách nhiệm của người sử dụng lao động trong bồi thường thiệt hại cho người lao động và trách nhiệm của người lao động khi gây thiệt hại về tài sản cho người sử dụng lao động.

Pháp luật hiện hành đã tạo lập một hành lang pháp lý để bảo vệ người lao động và người sử dụng lao động trong bồi thường thiệt hại. Tuy nhiên, một thực tế lại cho thấy rằng, bên cạnh những ưu điểm vẫn còn tồn tại những hạn chế nhất định trong quá trình áp dụng pháp luật về bồi thường thiệt hại. Chính vì vậy, hoàn thiện pháp luật về bồi thường thiệt hại là nhu cầu cấp thiết, khách quan. Việc hoàn thiện pháp luật về bồi thường thiệt hại phải đáp ứng đầy đủ các yêu cầu đặt ra trong giai đoạn hiện nay.

Để pháp luật về bồi thường thiệt hại đạt hiệu quả cao trong quá trình thực hiện, ngoài việc hoàn thiện hành lang pháp lý, cần phải thúc đẩy các giải pháp nâng cao hiệu quả trên thực tế bao gồm các giải pháp chung và giải pháp riêng tại tỉnh Quảng Trị.

KẾT LUẬN

Những quy định của pháp luật điều chỉnh mà cơ bản nhất là quy định của Bộ luật Lao động 2012, quy định của Nghị định hướng dẫn, Thông tư điều chỉnh về bồi thường thiệt hại đi vào thực tiễn đã đem lại nhiều kết quả trong việc bảo vệ người lao động và người sử dụng lao động khi tham gia quan hệ lao động. Một hành lang pháp lý khoa học được thiết lập đã phần nào tạo sự tin cậy cho người lao động, thể hiện được sự quan tâm của Nhà nước đối với việc điều chỉnh quan hệ lao động hài hòa ổn định.

Nhưng bên cạnh những kết quả được ghi nhận, việc thực thi quy định về bồi thường thiệt hại trên thực tế đã bộc lộ những khó khăn, bất cập mà cần thiết phải xem xét kịp thời để có những thay đổi cho phù hợp. Những vướng mắc này xuất phát một phần từ chính nội tại của các quy phạm pháp luật về bồi thường thiệt hại. Chính vì thế, nhu cầu hoàn thiện pháp luật về bồi thường thiệt hại mang tính tất yếu khách quan.

Hoàn thiện pháp luật về bồi thường thiệt hại cần sửa đổi các quy định bồi thường thiệt hại về tiền lương, bồi thường thiệt hại về tính mạng, sức khỏe, bồi thường thiệt hại do các bên vi phạm hợp đồng lao động, bồi thường thiệt hại về tài sản để thiết lập nên hành lang pháp lý vững chắc và mang tính khả thi. Bên cạnh đó, để pháp luật về bồi thường thiệt hại bảo đảm cơ chế thực thi đồng bộ, hiệu quả, ngoài việc hoàn thiện pháp luật về bồi thường thiệt hại thì cần thiết phải xác định các giải pháp nâng cao hiệu quả pháp luật về bồi thường thiệt hại. Trong đó, ngoài các giải pháp chung, cần chú ý các giải pháp cụ thể tại tỉnh Quảng Trị để việc áp dụng pháp luật về bồi thường thiệt hại tại tỉnh Quảng Trị có những chuyển biến khởi sắc trong thời gian tới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bảo hiểm xã hội Việt Nam (2014), *Báo cáo kết quả đoàn công tác tại Hàn Quốc*, Hà Nội.
2. Báo cáo tình hình kinh tế xã hội năm 2016 và kế hoạch phát triển năm 2017, Quảng Trị.
3. Bộ Lao động – Thương binh và Xã hội (1993), *Một số công ước của Tổ chức lao động quốc tế*, Hà Nội.
4. Bộ Lao động – Thương binh và Xã hội (1994), *Một số công ước của Tổ chức Lao động quốc tế*, Hà Nội.
5. Bộ Lao động – Thương binh và Xã hội (1995), *Một số tài liệu pháp luật lao động nước ngoài*, Hà Nội.
6. Bộ Lao động – Thương binh và Xã hội, Vụ pháp chế (2010), *Pháp luật lao động các nước Asean*, NXB Lao động – Xã hội, Hà Nội
7. Bộ Lao động – Thương binh và Xã hội, Vụ pháp chế (2010), *Tài liệu tham khảo pháp luật lao động nước ngoài*, NXB Lao động – Xã hội, Hà nội.
8. Bộ Lao động – Thương binh và Xã hội – Tổ chức Lao động Quốc tế (2000), *Ghi chép, khai báo về tai nạn lao động và bệnh nghề nghiệp*, Nxb Lao động – xã hội, Hà Nội
9. Bộ Lao động – Thương binh và Xã hội – Tổ chức Lao động Quốc tế (2004), *Báo cáo của Tổ chức Lao động quốc tế năm 2003 và năm 2004 nhân ngày thế giới về an toàn và vệ sinh tại nơi làm việc – thực hiện văn hóa về an toàn tại nơi làm việc*, Nxb Lao động – Xã Hội, Hà Nội.
10. Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội (2014), *Tờ trình số 435/TTr-CP về dự án Luật an toàn, vệ sinh lao động*, Hà Nội.
11. Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội (2014), *Thông báo số 653/TB-BLĐTBXH về tình hình tai nạn lao động*, Hà Nội.
12. Nguyễn Hữu Chí (chủ biên), Đỗ Gia Thắng (2006), *Chế độ bồi thường trong luật lao động Việt Nam*, Nxb Tư pháp.
13. Đỗ Thị Dung (2002), *Trách nhiệm kỹ luật lao động và trách nhiệm vật chất trong Luật lao động ở Việt Nam*, Luận văn thạc sĩ luật học, Hà Nội.

14. Bùi Thị Lâm Hà (2012), “Chế độ tai nạn lao động - bệnh nghề nghiệp, những vấn đề cần hoàn thiện”, *Tạp chí BHXH*, (ngày 15/05).
15. Hội đồng Chính phủ (1968), *Nghị định số 49-CP Hà Nội, ngày 09 tháng 4 năm 1968 ban hành chế độ trách nhiệm vật chất của công nhân, viên chức đối với tài sản của nhà nước.*
16. Nguyễn Thị Hương (2010), *Trách nhiệm vật chất trong luật Lao động Việt Nam - thực trạng và phương hướng hoàn thiện*, Luận văn thạc sĩ Luật học, Khoa Luật - Đại học Quốc gia Hà Nội.
17. Nguyễn Ngọc Lan (2005), *Vấn đề bồi thường thiệt hại theo Luật lao động Việt Nam*, tr 8, Luận văn thạc sĩ luật học, Hà Nội.
18. Chủ tịch Hồ Chí Minh (1947), *Sắc lệnh 29/SL ngày 12-03-1947 quy định những giao dịch về việc làm công giữa các chủ nhân, giữa những người Việt Nam, hoặc người ngoại quốc và các công nhân Việt Nam.*
19. Nguyễn Thị Bích Nga (2014), *Bồi thường thiệt hại trong pháp luật lao động Việt Nam và thực tiễn áp dụng trên địa bàn thành phố Đà Nẵng*, Luận văn Thạc sĩ Luật học, Khoa Luật – Đại học Quốc gia Hà Nội.
20. Ngân hàng TMCP Sài Gòn – Hà Nội (2013), *Nội quy lao động.*
21. Nguyễn Minh Oanh (2009), *Khái niệm chung về trách nhiệm bồi thường thiệt hại và phân loại trách nhiệm bồi thường thiệt hại*, Đề tài NCKH: *Trách nhiệm dân sự do tài sản gây thiệt hại – Vấn đề lý luận và thực tiễn*, trường ĐH Luật Hà Nội.
22. Quốc hội nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam (2012), *Bộ luật lao động*, Hà Nội.
23. Tòa án nhân dân thành phố Hà Nội (2014), *Bản án số 03/2014/LĐ-PT ngày 27/12/2014*, Hà Nội.
24. Tòa án nhân dân tỉnh Bình Dương (2003), *Hồ sơ vụ án lao động số 03/2003*, Bình Dương.
25. Tòa án nhân dân tỉnh Bình Dương (2012), *Bản án số 02/2012/LĐ-PT, ngày 27/02/2012*, Bình Dương.
26. Tòa lao động, Tòa tối cao (2009), *Tài liệu tập huấn nghiệp vụ kỹ năng giải quyết các vụ án tranh chấp lao động của thẩm phán*, Chuyên đề một số vấn đề về kỹ luật sa thải và giải quyết các vụ án tranh chấp về kỹ luật sa thải.

27. Trường đại học luật Hà Nội (2012), *Giáo trình luật thương mại*, Nxb CAND.
28. Trường đại học luật Hà Nội (2013), *Giáo trình luật lao động*, Nxb CAND.
29. Sở Lao động Thương binh và Xã hội tỉnh Quảng Trị, (2012), Báo cáo tình hình thực hiện quan hệ lao động.
30. Sở Lao động Thương binh và Xã hội tỉnh Quảng Trị, (2013), Báo cáo tình hình thực hiện quan hệ lao động.
31. Sở Lao động Thương binh và Xã hội tỉnh Quảng Trị, (2014), Báo cáo tình hình thực hiện quan hệ lao động.
32. Sở Lao động Thương binh và Xã hội tỉnh Quảng Trị, (2015), Báo cáo tình hình thực hiện quan hệ lao động.
33. Sở Lao động Thương binh và Xã hội tỉnh Quảng Trị, (2016), Báo cáo tình hình thực hiện quan hệ lao động.
34. Sở Lao động Thương binh và Xã hội tỉnh Quảng Trị, (2017), Báo cáo tình hình thực hiện quan hệ lao động.
35. Văn phòng luật sư InvestConsult (2013), *Hồ sơ tư vấn số 04/2013/INCO, tháng 05/2013*, Hà Nội.
36. Viện Đại học Mở (2010), *Giáo trình luật lao động*, Nxb Giáo dục Việt Nam.
37. Việt Nam và Hàn Quốc (2013), “Chế độ bảo hiểm tai nạn lao động (BHTNLD)”, *Kỷ yếu hội thảo*, (ngày 04/06/2013).